

FRANTIŠEK HEJL - MRAČOVSKÝ (1909 - 1989)

F. Hejl se narodil ve Vídni, kam se jeho rodiče odstěhovali za prací. Po vzniku samostatného Československa se rodina stěhuje do Moravského Krumlova a mladý František zde již sepisuje svá první ornitologická pozorování. Má štěstí a brzy se zde setkává s tehdejšími vynikajícími ornitology: Václavem Čapkem z Oslavan a Janem Hálou z Dukovan.

Absolvoval policejní školu v Ostravě, později je přeložen do Olomouce, kde působí až do konce druhé světové války. Od roku 1957 pracuje u Českých drah. Od počátku války již spolupracoval s členy výboru MOS, později se v Praze seznamuje s nejvýznamnějšími představiteli naší ornitologie - J. Jirsíkem, O. Kadlecem, hrabětem B. Kinským, A. Hořice, J. Hanzákem a W. Černým. V roce 1943 se stává knihovníkem na Moravské ornitologické stanici a této činnosti se aktivně věnuje přes 30 let. Ve výboru spolku pracoval ovšem neuvěřitelných 46 roků! Neskutečnou píli věnoval budování sbírek MOS - na Moravě navštívil stovky škol, odkud získal do muzejních sbírek mnoho unikátních preparátů ptáků. Na ornitologické stanici pracuje jako knihovník, domovník, topič, archivář, jednatel, dopisovatel (s precizní znalostí němčiny). Svůj volný čas tráví venku v terénu, při pozorování ptáků nebo ve svém rozsáhlém archivu v „hejlovně“.

F. Hejla charakterizovala především láska k ptákům a přírodě vůbec. Za své mimořádné zásluhy byl také vyznamenán medailí tehdejšího Okresního vlastivědného muzea v Přerově, plaketa 100 let Muzejního spolku v Olomouci, zlatou pamětní medailí Afrického muzea v Holicích (při návštěvách škol zachránil rozsáhlé sběry dr. E. Holuba, které muzeu nezištně věnoval). Jako znamenitý ornitolog, byl za své zásluhy v dubnu 1989 prohlášen čestným členem České společnosti ornitologické.

Ornitologický záběr Františka byl rozměrů vsutku renesančních: fenologie, faunistika, oologie, hnízdní biologie, kroužkování, sokolnictví, ochrana ptactva, heraldika a filatelie s ornitologickými náměty, historie ornitologie, bibliografie, organizace řady ornitologických výstav a konferencí. Publikoval 170 článků především faunistického zaměření a z bionomie čápa černého. Zásadní byl jeho podíl na vydávání našeho jediného ornitologického periodika, Československého ornitologa (a později Zpráv MOS), a to často i za cenu osobních obětí. Byl aktivním členem Sokola (a držitelem zlatého Tyršova odznaku zdatnosti), intenzivně sbíral materiály o Masarykovi, Štefánikovi a českých legionářích. Svůj rodinný život obětoval ornitologii, především ochraně ptáků, které miloval a zůstal jim věrný do konce svého bohatého života. Výrazným způsobem ovlivnil moravskou i československou ornitologii.

Ornitologický záběr Františka byl rozměrů vsutku renesančních: fenologie, faunistika, oologie, hnízdní biologie, kroužkování, sokolnictví, ochrana ptactva, heraldika a filatelie s ornitologickými náměty, historie ornitologie, bibliografie, organizace řady ornitologických výstav a konferencí. Publikoval 170 článků především faunistického zaměření a z bionomie čápa černého. Zásadní byl jeho podíl na vydávání našeho jediného ornitologického periodika, Československého ornitologa (a později Zpráv MOS), a to často i za cenu osobních obětí. Byl aktivním členem Sokola (a držitelem zlatého Tyršova odznaku zdatnosti), intenzivně sbíral materiály o Masarykovi, Štefánikovi a českých legionářích. Svůj rodinný život obětoval ornitologii, především ochraně ptáků, které miloval a zůstal jim věrný do konce svého bohatého života. Výrazným způsobem ovlivnil moravskou i československou ornitologii.

Dlouholetý Františkovův přítel, ornitolog Bedřich Karel hrabě Kinský, v r. 1943 v Kostelci n. Orlicí v zámeckém parku.

Alfred Hořice (1865-1945) s F. Hejlem ve svých sbírkách v Mnichově Hradišti, duben 1943.

Okresní úřední lékař, vynikající ornitolog, spoluzakladatel a dlouholetý předseda Čs. společnosti ornitologické. Jeho sbírka 2000 exemplářů byla ve své době nejdokonalejší na území státu. Je uložena v Národním muzeu. Autor odborných prací lékařských a ornitologických.

Oblíbená útočiště Františka Hejla, tak zvané Hejlovny, v prostorách ornitologické stanice v průběhu času (r. 1973, r. 1978, r. 1983).

Ornitologický kroužek v r. 1973, vlevo současný vedoucí ornitologické stanice RNDr. J. Chytil.

Na populárních ornitologických novoročenkách F. Hejla nikdy nechyběla žena...

Zatoulaný čáp bílý, který spával na komíně skleníku v parku Michalově, podzim r. 1972.